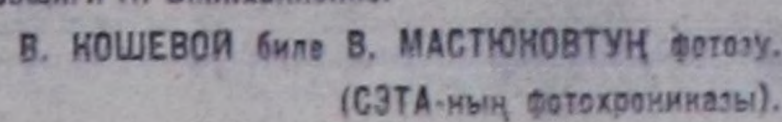

(«1971—1975 чылдарда ССРЭ-нин улус ажил-агыйын хөгжүдериңиң тоску беш чыл планының талазы-биле СЭКП-ниң XXIV съездизиниң Директивалары» деп эш А. Н. Косыгинниң илеткелинден).

О, БАДЫЖЫК,
Улут-Хем районда «Улут-Хая» совхозтун койжугу.

Ш ы н

Ажылчы чоннар депутаттарынын районнар болгаш Кызыл хоорай Советтеринге сонгулда талазы-биле районнар болгаш Кызыл хоорай сонгулда комиссияларынын составын бадылаар дугайында

Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыы

«Ажылчы чоннар депутаттарынын районнар, хоорайлар, кыды болгаш суур Советтеринге сонгулда дугайында» дугайында 26, 27, 34 болгаш 35 чүүлдеринге үндэшилээр, районнар болгаш Кызыл хоорай сонгулда комиссияларынын составын хойниги-организацияларын, ажылчы чоннардын нийтилеринин болгаш коллективтеринин дараа-агыда төлөөкчилери составтыг бадылаар:

Ажылчы чоннар депутаттарынын Бай-Тайга район Советинге сонгулда талазы-биле районуну сонгулда комиссиясы

Сонгулда комиссиязынын даргазы Дюпук Ламажик Хертекович — районуну коммунисттик организациязында.

Сонгулда комиссиязынын даргазын ораакчызы Сат Кара-кыс Магдун-ооловна — районуну херек-лекчилер активизацияны аймак-чыларынын коллективинде.

Сонгулда комиссиязынын секретары Чымыла Болот-оол Салчак-оол Бүтү-эвилдин Аныктарынын Ленин Коммунисттик Эвилдинин район организациязында.

Сонгулда комиссиязынын кежигуверин:

Салчак Надежда Байыр-ооловна — райкуусомунуң саң кылдызын аймак-чыларынын коллективинде.

Салчак Даржа Белековича — «Тээл» совхозтун төп суурун аймак-чыларынын, көдө аймак-агы тусай эртемниглеринде болгаш албан-хаакчыларында.

Хертек Давос Деликович — «Кара-Хөл» колхозтун коммунисттик организациязында.

Салчак Николай Салчак-оол — «Тээл» совхозтун аймак-чыларында, көдө аймак-агы тусай эртемниглеринде болгаш албан-хаакчыларында.

Майна Салчак Бадиевич — Шуй ортукам школаның башкыларынын болгаш техниктиг аймак-чыларынын коллективинде.

Дробинская Мария Васильевна — Тээл ортукам школаның башкыларынын болгаш техниктиг аймак-чыларынын коллективинде.

Ажылчы чоннар депутаттарынын Барын-Хемчик район Советинге сонгулда талазы-биле районуну сонгулда комиссиясы

Сонгулда комиссиязынын даргазы Орус-оол Соля Калаевич — районуну коммунисттик организациязында.

Сонгулда комиссиязынын даргазын ораакчызы Бакулин Виктор Абрамович — «Тыва даг-дуг» комбинаттыг аймак-чыларында, инженер-техниктиг аймак-чыларында болгаш албан-хаакчыларында.

Сонгулда комиссиязынын секретары Монгуш Светлана Оларовна — район эмгекчилеринин күрүс аймак-чыларынын аймак-чыларынын профессионал эвилдинин организациязында.

Сонгулда комиссиязынын кежигуверин:

Очур-оол Күктүг Едикович — «Барыс» совхозтун коммунисттик организациязында.

Иртт Сөзөн Шагдырович — «Болшевик» колхозтун колхозчу-

ларында:

Павлова Елизавета Александровна — «Тыва даг-дуг» комбинаттыг аймак-чыларында, инженер-техниктиг аймак-чыларында болгаш херек-лекчилер кооперациязын аймак-чыларынын профессионал эвилдинин организациязында.

Иртт Гепидий Санч-Мининович — Бүтү-эвилдин Аныктарынын Ленин Коммунисттик Эвилдинин район организациязында.

Сарыглар Чечекпа Шагдырович — Доң-Терезин сөс чыл шко-ланын башкыларынын болгаш техник-тиг аймак-чыларынын коллективинде.

Сая Кок Орус-ооловна — «Шек-пэр» совхозтун Биче-Тей салбыры-нын коммунисттик организациязында.

Ажылчы чоннар депутаттарынын Чөөн-Хемчик район Советинге сонгулда талазы-биле районуну сонгулда комиссиясы

Сонгулда комиссиязынын даргазы Родченко Анатолий Александрович — районуну коммунисттик организациязында.

Сонгулда комиссиязынын даргазын ораакчызы Ооржак Хуна Шипр-ооловна — «Сут-Хөл» совхозтун коммунисттик организациязында.

Сонгулда комиссиязынын секретары Монгуш Хожу-оол Эрзелинович — Бүтү-эвилдин Аныктарынын Ленин Коммунисттик Эвилдинин район организациязында.

Сонгулда комиссиязынын кежигуверин:

Найырал Зоя Монгушовна — Бүтү-эвилдин Аныктарынын Ленин Коммунисттик Эвилдинин район организациязында.

Сая Левиама Аракчаевна — «Чыра-Бажы» совхозтун көдө аймак-агы болгаш белектер аймак-чыларынын профессионал эвилдинин организациязында.

Бады Зоя Оларовна — Ленин аттыг колхозтун колхозчуларында.

Доржу Түшү Досеянович — СӨКП-нин XXII съездин аттыг совхозтун Хөдөөтөй салбырынын аймак-чыларында, көдө аймак-агы тусай эртемниглеринде болгаш албан-хаакчыларында.

Тас-оол Бимор-оол Монгуш-оол — профессионал эвилдинин район чөлүкчүлүгү.

Ховалиг Барыма Чатовна — СӨКП-нин XXII съездин аттыг совхозтун аймак-чыларында, көдө аймак-агы тусай эртемниглеринде болгаш албан-хаакчыларында.

Ажылчы чоннар депутаттарынын Каа-Хем район Советинге сонгулда талазы-биле районуну сонгулда комиссиясы

Сонгулда комиссиязынын даргазы Серодор Шугуун-Бадир Хайлынович — районуну коммунисттик организациязында.

Сонгулда комиссиязынын даргазын ораакчызы Сергеев Павел Ильич — «Октябрь 14 чыгыш» колхозтун колхозчуларында.

Сонгулда комиссиязынын секретары Петухова Анна Иосифовна — районуну херек-лекчилер активизацияны аймак-чыларынын коллективинде.

Сонгулда комиссиязынын кежигуверин:

Габашев Аркадий Никандрович — ажылчы чоннар депутаттарынын район Советинин куусомунуң комму-нисттик организациязында.

Ежов Николай Петрович — чыры-дымчынын, дээш школынын болгаш эртем албан черлеринин профессионал эвилдинин район организациязында.

Листова Валентина Павловна — Сарыг-Сеп суурун хамаатылары-нын нийти хураалында.

Капустин Андрей Андреевич — район эмгекчилеринин медицина аймак-чыларынын болгаш ханды-рыла аймак-чыларынын коллективинде.

Багай-оол Ирина Бариевна — Бүтү-эвилдин Аныктарынын Ленин Коммунисттик Эвилдинин район организациязында.

Захаров Михаил Александрович — «Тыва көдө туду» тресттин Сарыг-Септе тудуучу аймак-чыларында болгаш албан-хаакчы-ларында.

Ажылчы чоннар депутаттарынын Мөңгүн-Тайга район Советинге сонгулда талазы-биле районуну сонгулда комиссиясы

Сонгулда комиссиязынын даргазы Очур Салчак Саган-Байрович — районуну коммунисттик организациязында.

Сонгулда комиссиязынын даргазын ораакчызы Хертек Алек-сандр Санданович — Муугар-Аксы ортукам школынын башкыларынын болгаш техниктиг аймак-чыларынын коллективинде.

Сонгулда комиссиязынын секретары Чудун Кара-кыс Салчак-оол Бүтү-эвилдин Аныктарынын Ленин Коммунисттик Эвилдинин район организациязында.

Сонгулда комиссиязынын кежигуверин:

Шама Шома Сортуй-ооловна — «Мөгөн-Бүрен» колхозтун колхозчу-ларында.

Чанай Дарый Салчак-оол — районуну херек-лекчилер активизацияны аймак-чыларынын коллективинде.

Чамин Иван Сеидиевич — «Мал-чы» колхозтун колхозчуларында.

Севик Зинаида Довуковна — хари-лаанын район бедиринин аймак-чыларынын коллективинде.

Ажылчы чоннар депутаттарынын Овур район Советинге сонгулда талазы-биле районуну сонгулда комиссиясы

Сонгулда комиссиязынын даргазы Ооржак Чымыла Хелеевич — районуну коммунисттик организациязында.

Сонгулда комиссиязынын даргазын ораакчызы Монгуш Маадырбай Салчак-оол — «Тыва сенте-ге туду» тресттин сенте-ге-тудуучу аймак-чыларында болгаш албан-хаакчыларында.

Сонгулда комиссиязынын секретары Шагир Маадыр Доржуевич — Бүтү-эвилдин Аныктарынын Ленин Коммунисттик Эвилдинин район организациязында.

Сонгулда комиссиязынын кежигуверин:

Семсе-оол Александр Бурбуло-вич — Хандгайты суурун хама-атыларынын нийти хураалында.

Бадун Анна Ивановна — район эм-гекчилеринин медицина аймак-чы-ларынын болгаш хандырыла аймак-чыларынын коллективинде.

Донтак Мария Шойгаровна — «Коммунизм» орук» колхозтун колхозчуларында.

Сандан Тааг-оол Салчак-оол — «Тор-галы» совхозтун көдө аймак-агы болгаш белектер аймак-чылары-нын профессионал эвилдинин организациязында.

Ажылчы чоннар депутаттарынын Би-Хем район Советинге сонгулда талазы-биле районуну сонгулда комиссиясы

Сонгулда комиссиязынын даргазы Бесмертнык Михаил Петрович — районуну коммунисттик организациязында.

Сонгулда комиссиязынын даргазын ораакчызы Макарова Ка-питолина Ивановна — «Кызыл тара-чы» колхозтун колхозчуларында.

Сонгулда комиссиязынын секретары Эртен Алексеевич Олякович — Ту-ринин № 2 ортукам школынын башкы-лары болгаш техниктиг аймак-чы-ларынын коллективинде.

Сонгулда комиссиязынын кежигуверин:

Хавтова Зинаида Никитична — Ку-рүс быгыныктыг Туран салбыры-нын аймак-чыларынын коллективинде.

Фунтикава Августа Ивановна — «Сая» совхозтун көдө аймак-агы болгаш белектер аймак-чылары-нын профессионал эвилдинин организациязында.

Серенов Далай Самданович — ажылчы чоннар депутаттарынын Би-Хем район Советинин аймак-чы-ларынын коллективинде.

Жаворонков Николай Иванович — район эмгекчилеринин медицина аймак-чыларынын болгаш ханды-рыла аймак-чыларынын коллективинде.

Людун Мерген Салчак-оол — рай-куусомунуң култура аймак-чы-ларынын коллективинде.

Маады Чыгын Монгуш-ооловна — райкуусомунуң саң кылдызын аймак-чыларынын коллективинде.

Ажылчы чоннар депутаттарынын Танды район Советинге сонгулда талазы-биле районуну сонгулда комиссиясы

Сонгулда комиссиязынын даргазы Болотов Николай Федорович — районуну коммунисттик организациязында.

Сонгулда комиссиязынын даргазын ораакчызы Кузнецов Нико-лай Иванович — «Тыва көдө туду» тресттин көкүчүрү № 385 ме-ханизацияны аймак-чыларында, инженер-техниктиг аймак-чы-ларында.

Сонгулда комиссиязынын секретары Семёнова Татьяна Михайловна — районуну херек-лекчилер активизацияны аймак-чыларынын коллективинде.

Сонгулда комиссиязынын кежигуверин:

Монгуш Монгуш-оол Дембров-ич — «Тылге» совхозтун төп сүт-бараан фермазынын аймак-чы-ларында.

Сонгулда комиссиязынын кежигуверин:

Тараканова Галина Васильевна — «Тыва кобальт» комбинаттыг туду-тур болгаш үлөтүр-туду мате-риалдарын аймак-чыларынын профессионал эвилдинин аймак-чы комитетинде.

Онон Тамара Суржеевна — «Ме-жег» совхозтун Усепка салбыры-нын аймак-чыларынын коллективинде.

Тас-оол Мария Максимовна — Со-новка ортукам школынын башкы-лары болгаш техниктиг аймак-чы-ларынын коллективинде.

Пухирев Александр Павлович — Балгаанын ала аймак-агы чери-ни чурт үлөтүрүтү болгаш ком-мунал-амылар хандырыла аймак-чыларынын профессионал эвилдинин организациязында.

Пашукина Елизавета Теренти-евна — чонун амырал ханды-рыла комбинаттын аймак-чы-ларында, инженер-техниктиг аймак-чыларында.

Ажылчы чоннар депутаттарынын Тес-Хем район Советинге сонгулда талазы-биле районуну сонгулда комиссиясы

Сонгулда комиссиязынын даргазы Чыдыр Николай Васильевич — районуну коммунисттик организациязында.

Сонгулда комиссиязынын даргазын ораакчызы Толуш Сесе-ма Салчак-оол — районуну херек-лекчилер активизацияны аймак-чы-ларынын коллективинде.

Сонгулда комиссиязынын секретары Мурат Лопсан Сойонович — Бүтү-эвилдин Аныктарынын Ленин Коммунисттик Эвилдинин район организациязында.

Сонгулда комиссиязынын кежигуверин:

Чомукчу Чүргү-оол Намгаевич — «Тес-Хем» совхозтун аймак-чы-ларында, көдө аймак-агы тусай эртемниглеринде болгаш ал-бан-хаакчыларында.

Обрено Александр Яковлевич — «Сельхозтехника» Тес-Хем рай-он каттыжымшыктын аймак-чы-ларында, инженер-техниктиг аймак-чыларында болгаш албан-хаакчыларында.

Марчын Мая Мадыр-ооловна — «Чодура» колхозтун колхозчу-ларында.

Федорова Елизавета Андреевна — Шурму сөс чыл школынын башкыларында болгаш техниктиг аймак-чыларында.

Ажылчы чоннар депутаттарынын Току район Советинге сонгулда талазы-биле районуну сонгулда комиссиясы

Сонгулда комиссиязынын даргазы Дарган Доржу Оюнович — районуну коммунисттик организациязында.

Сонгулда комиссиязынын даргазын ораакчызы Тырмышты Виктор Федорович — «Тыва сенте-ге туду» тресттин Тоора-Хем сенте-ге-тудуучу аймак-чыларында болгаш албан-хаакчыларында.

Сонгулда комиссиязынын секретары Парич Тамара Анатольевна — Тоора-Хем ортукам школынын башкыларынын болгаш техниктиг аймак-чыларынын коллективинде.

Сонгулда комиссиязынын кежигуверин:

Сонгулда комиссиязынын даргазы Чамырай Донка Бадиевич — ра-

Сонгулда комиссиязынын кежигуверин:

Чат Донка Сидуевич — «Тоора-Хем» совхозтун төп суурун аймак-чыларында, көдө аймак-агы тусай эртемниглеринде.

Ан Зоя Наймдыевна — «Тоора-Хем» совхозтун аймак-чыларында, көдө аймак-агы тусай эртемниглеринде болгаш албан-хаакчы-ларында.

Ширинин Николай Петрович — Ырбанын ала белектер үлөтүрү-тү аймак-чыларында, инженер-техниктиг аймак-чыларында бол-гаш албан-хаакчыларында.

Рыльков Кадия Тихоновна — Тоора-Хем суурун хамаатылары-нын нийти хураалында.

Ажылчы чоннар депутаттарынын Ууг-Хем район Советинге сонгулда талазы-биле районуну сонгулда комиссиясы

Сонгулда комиссиязынын даргазы Норбу Хамжыа Комаровича — рай-онуну коммунисттик организациязында.

Сонгулда комиссиязынын даргазын ораакчызы Прудников Вла-димир Фомича — районуну ачылар болгаш балыкчылар нийтилеринде.

Сонгулда комиссиязынын секретары Ершова Светлана Александровна — райкуусомунуң саң кылды-зын аймак-чыларынын коллективинде.

Сонгулда комиссиязынын кежигуверин:

Пашы-оол Ооржак Лопсановича — Шагаан-Арыгтын № 2 ортукам шко-лазынын башкылар болгаш техник-тиг аймак-чыларын коллективинде.

Васильева Галина Федоровна — «УТКА 25 чыгыш» совхозтун Арыг-Ууу салбырынын аймак-чыларында болгаш көдө аймак-агы тусай эртемниглеринде.

Попов Григорий Тимофеевич — Шагаан-Арыгтын автортраспорт бу-дуртасынын аймак-чыларында, инженер-техниктиг аймак-чы-ларында болгаш албан-хаакчыларында.

Ооржак Кап-оол Лопсанович — Бүтү-эвилдин Аныктарынын Ленин Коммунисттик Эвилдинин район организациязында.

Белек-оол Алдын-оол Донгачович — Иданын аттыг совхозтун аймак-чыларында, көдө аймак-агы тусай эртемниглеринде болгаш албан-хаакчыларында.

Федорова Вера Анисимовна — Ша-гаан-Арыгтын чонун амырал хандырыла комбинаттын аймак-чы-ларында, инженер-техниктиг аймак-чыларында болгаш албан-хаакчыларында.

Ажылчы чоннар депутаттарынын Эрзин район Советинге сонгулда талазы-биле районуну сонгулда комиссиясы

Сонгулда комиссиязынын даргазы Чамырай Донка Бадиевич — ра-

Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Даргазы Б. ДОЛЧАЙМАА.

Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Секретары К. БУДУК-ООЛ.

Кызыл хоорай, 1971 чылдын апрель 5.

Ионуну коммунисттик организация-амада.

Сонгулда комиссиязынын дарга-зын ораакчызы Сова Долгар Суматиевна — Эрин суурун хама-атыларынын нийти хураалында.

Сонгулда комиссиязынын секретары Мон Кисеян Александрович — Бүтү-эвилдин Аныктарынын Ленин Коммунисттик Эвилдинин район организациязында.

Сонгулда комиссиязынын кежигуверин:

Танова Каара Идиковна — курне албан черлеринин аймак-чы-ларынын профессионал эвилдинин район эмгекчилерини организация-амада.

Дажы Кыргас Содан — «Комму-низм» орук» колхозтун колхозчу-ларында.

Ооржак Шурук Доржуевич — «Чай орук» колхозтун колхозчу-ларында.

Баяндай Түмөндөй Шара-Хоевич — Морен сөс чыл школынын баш-кылар болгаш техниктиг аймак-чы-ларын коллективинде.

Бидан Эрес Ламажик-оол — Ленин аттыг колхозтун колхозчуларында.

Ажылчы чоннар депутаттарынын Кызыл хоорай Советинге сонгулда талазы-биле хоорайнын сонгулда комиссиясы

Сонгулда комиссиязынын даргазы Кудажы Сарыглар Маскыровна — хоорайнын коммунисттик организа-циязында.

Сонгулда комиссиязынын дарга-зын ораакчызы Константин Николай Константинович — пасса-жирлер автортраспорт будуртасы-нын аймак-чыларында, инженер-техниктиг аймак-чыларында бол-гаш албан-хаакчыларында.

Сонгулда комиссиязынын секретары Викторовна Вера Ивановна — Бүтү-эвилдин Аныктарынын Ленин Коммунисттик Эвилдинин хоорай организациязында.

Сонгулда комиссиязынын кежигуверин:

Матсон Владимир Федорович — курне албан черлеринин аймак-чы-ларынын профессионал эвилдинин област комитетинде.

Монгуш Давос Машпа-оолович — республика эмигезинин медицина аймак-чыларынын болгаш ханды-рыла аймак-чыларынын коллективинде.

Лавзы Сергей Кочукович — Кы-аылдын чуртала будуртасы мастер-скаянын аймак-чыларынын коллективинде.

Саган-оол Виктор Биче-оолович — Ууг-Хем ийн аймак-агы чери-нин аймак-чыларында, инженер-тех-никтиг аймак-чыларында болгаш албан-хаакчыларында.

Онон Сара Сергеевна — Кызылдын балшы үчүлүсүнүн башкыларында, сүртүлүгүндө болгаш тех-никтиг аймак-чыларында.

Монастыршина Лидия Алексеевна — Кызылдын дараалыга комбинат аймак-чыларында, инженер-техниктиг аймак-чыларында болгаш албан-хаакчыларында.

Космосче кижини баштайгы ужудушкунунуң 10 чылынга

ДИДИМ БАЗЫМ

Маадыр чорук бурдуу айга баштайт, эге достуг. Юрий Гагарин оң космосче орунуң эгиз болган баштайгы теңишти 1955 чылда июль 1-де, бодунуң кыгыла тоол-домак-та деп маадыр чоругуна че-дир алды чыл бурунгар теңи-кижи. Ынчангаш бо чу-гаа чогун-на шак ол болуш-куну, бистин планетаме-тын амыралыда алдар-лыг хуңе — 1961 чылдың ап-рель 12-ге шууг хамаарылга-лыг болушкуну дугайтар чоругу анаар.

...1955 чылдың июль айны эртеледер Саратов космо-политини журналистери Фо-токорреспондент Евгений Со-колов биле бо одуртларыни авторуна ССР-ниң Алар Флюдуун Хуу-биле хообан-тыр сууру ары белектерин дааста. Материалдарын арзынга Саратовтун аэро-кулудан репортаж кылды-рып баа планна турган.

ДОСААФ аэродромуна бис эртен эртерик чедер берген бис. Курстандылар — анык аймакчылар болгаш студен-тилер укукдуга ооназгала-рын күсүдүн кириптеринге белекенин турду. Боду хал-ымшыкка белекенин ал-ган парашютистер агаарие бир дугайында кодурун үк-дүлөр. Хүндүкүдүн ийн шак-та укудуну курстандылар четкилер келген. Хову чер-ини шак хуңуге хуреро бер-ген укудуга комбинезонна-рын кеткен оолдар машина-ны кузундан черке дүже ха-лыштылар.

— Наймзын-даа, душка-мын-на дугайын билип болур — деп, укудучу-ни-структор Дмитрий Павлович Мартынов биске чуттаалды.

Ынчанмыже — бис чүгө спортка өвөс, харыа өөрчүл-дөгө болгаш чургууда эң эки курстанды адаарын диледилис.

— Ынчалга Гагаринин дугайын билиптер — деп, ол са-валдады. — Дөө ол солгай талдан ийн дугайында ту-рар бичекче тырың оол ол. Идустраадыг техникуму чап-чаа дооскан, кончук кидооскан. Укудуну курстанды-лар отрядынын комсоругу, бодунуң старшинасы кижик. Шынал, бөгүн боду тузунда баштайгы укудучу кылдыр деп турар. Дээр деп чү-гүге угаан-кудун шыкмын деп шык оол боор.

Бис ол-ла дораан Гагарин-че баштайк деп боориске, Дмитрий Павлович бисте док-таатчы, мынча диди:

— Силер ам Юрийни айты-рыглар салып дүүрүдү бер-бечер. Ындында-ла аажок сүрүлген турар эрин аан.

Эң баштай чааскаан тусай укудучу деп чүе девидеич болдуру ийн. Оң дугайында чүгү билин алысаар силер, ою менден айтырар, — шуутуң чуталап бөр мөө.

Курстандылар даалгаларын күсүдүн биле команда ауга-гар тарып чорутулар. Юрий Гагарин самолеттунуң чалгы-нын кырында чык адал үвө халааш, кабинанын иштине далаш чокка барып одуруту. Приборларын ки-чөөгөйгү хынан нөртүлөш, шлемофон бөрүн өдө-де тут-кудун. Бо бүгү чүгүдери сүрүлген дүүрүлүштен өвөс, харын баштайгы тускайыг укудучу дүүс

